

Vaikų linija
116 111 | vaikulinija.lt

**„BFF. Turbo nuotykių maratonas“:
animacinio filmo aptarimo
rekomendacijos ugdytojams**

„BFF. Turbo nuotykių maratonas“ – tai 5 linksmos istorijos viename filme apie trijų geriausių draugų – Beno, Fridos ir Fredžio – kasdienius iššūkius, kuriuos jie paverčia tikrais nuotykiiais. Filmo centre – šių trijų personažų draugystė: kartu veikėjai mokosi empatijos, tolerancijos ir atranda, kad nuoširdūs santykiai yra svarbiausia gyvenimo dalis. Kviečiame po filmo peržiūros šias temas aptarti ir su savo klasės mokiniais.

Šią metodinę priemonę sudaro:

1. Klausimų, praktinių užduočių rinkinys temomis, kurios išryškėja „BFF. Turbo nuotykių maratonas“ istorijose.
2. Prezентacija, kurią kviečiame naudoti kartu su šiame dokumente pateiktomis užduotimis.

Peržiūrėkite žemiau pateiktas idėjas BFF filmo temų aptarimui. Galite pasirinkti tuos klausimus ir veiklas, kurios aktualiausios jūsų klasei. O jei turite laiko – galite aptarti visas BFF filme atsispindinčias temas per kelias pamokas.

Filmas rekomenduojamas: 1–6 klasių moksleiviams

Prieš užsiėmimus:

BFF filme atskleidžiamų temų aptarimą ir diskusiją organizuokite atsižvelgdami į klasės dydį, mokinių amžių bei turimą laiką. Tam, kad aptarimas būtų kuo naudingesnis mokiniams, siūlome orientuotis į tokias svarbias refleksijų grupėse taisykles:

- **Sukurkite saugią aplinką diskusijai.** Filmo aptarimas – ne visai tradicinė pamoka. Tad gali būti svarbu su vaikais susitarti dėl kelių pagrindinių taisyklių, kurių laikysitės aptarimų metu. Pvz. kalbame po vieną, išklausime iki pabaigos ir pan.
- **Kiekvieno balsas yra svarbus.** Svarbu galvoti apie formatą, kuriame kiekvienas norintis turėtų progą pasakyti savo nuomonę. Tai gali būti praktinės užduotys mažesnėse grupelėse ar individualios užduotys, kuriose kiekvienas gali išreikšti tai, kas jam svarbu.
- **Kvieskite vaikus diskutuoti su smalsumu,** noru suprasti kito požiūrį, o ne su siekiu įrodyti savo tiesą.

APTARIMO EIGA

Filmo pagrindiniai herojai

Pradėdami aptarimą kartu su vaikais prisiminkite pagrindinius jo personažus. Pakvieskite vaikus trumpai apibūdinti, kokiomis savybėmis kiekvienas herojus pasižymi.

Žemiau pateikiame siūlomas temas ir veiklas kiekvienai istorijai.

Maratonas: draugystė suteikia jėgų

Siužetas: Žvėryno gyventojai ruošiasi bėgimo maratonui. Draugai į jį užsiregistruoti nusprendžia paskutinę akimirką ir tik tada sužino, kad maratone galės bėgti tik tokiu atveju, jei kartu bėgs ir jų šeimos. Tačiau įtikinti savo šeimos narius bėgti maratone ne taip paprasta. Kad visi turėtų progą sudalyvauti maratone, draugai susijungia į vieną „Pieno baro“ šeimyną. Bėgti maratone nėra lengva, tačiau kartu draugai šį iššūkį įveikia.

Tema, kurią siūlome aptarti su vaikais – kas gali padėti siekti savo užsibrėžtų tikslų ir kaip siekiant tikslo gali padėti draugai.

Diskusija. Su vaikais prisiminkite BFF filmo siužetą ir aptarkite:

- Kaip Benui, Fridai ir Fredžiui pavyksta įkalbinti savo šeimos narius bėgti su jais maratone? Galima vaikams priminti, kad visi filmuko herojai kūrybiškai pažvelgė į šeimos narių įvardintus trukdžius, dėl ko jie negali dalyvauti maratone arba kaip sugalvojo apsijungti į „Pieno baro“ šeimą, tam, kad ir Fredis galėtų bėgti maratone be savo močiutės.
- Kokių patys vaikai turi tikslų ar svajonių? Galite pakviesti savo tikslus ar svajones užrašyti ant vieno didelio lapo ar ant lipnių lapelių ir juos priklijuoti matomoje vietoje.

Žaidimas „Įveik kliūtis ir pasiek tikslą!“. Kartu su vaikai padarykite kliūčių ruožą naudodami klasėje esančius daiktus. Suskirstykite vaikus poromis, pakvieskite vieną vaiką užsimerkti, o kitą – saugiai pervesti draugą per visą kliūčių ruožą. Užduotį galite atlikti du kartus – vieną kartą, kai vedlys veda draugą per kliūtis už rankos, o kitą – kai tik žodžiais pasako, kaip elgtis, kur eiti, kad saugiai įveiktų kliūtis.

Paskui vaikai tegu apsikeičia vaidmenimis ir dar kartą sužaidžia žaidimą.

Po žaidimo pakvieskite vaikus aptarti:

- Sunku ar lengva buvo pasitikėti vedančiu draugu? Kaip atsiranda draugų tarpusavio pasitikėjimas?
- Koks draugo elgesys padėjo saugiai pereiti kliūčių ruožą?
- Kaip draugai gali padėti vaikams siekti tų tikslų ar svajonių, kurias prieš tai jie užsirašė?

Dingusio cinamono byla: mūsų supergalios!

Siūžetas: Frida su draugais sprendžia detektyvinę bylą – kur pradingo visas cinamonas iš bandelinės? Pasirodo dingio ne tik cinamonas – prapuolė ir pienas iš Karvių šeimos, sviestas iš Šuns, cukrus iš Paršelio ir miltai iš Kurmių. Paaiškėja, kad visus produktus slapta paėmė menininkė Varna, kuri labai norėjo sukurti miestui skulptūrą iš šiukšlių, o neradusi jų pakankamai ir nežinodama, kaip įvykdyti savo pažadą miestui padovanoti skulptūrą – nutarė slapta pasiimti maisto produktų ir skulptūrą iškepti. Deja, Varnai nepavyko iškepti tokio meno kūrinio kokį norėjo. Tačiau su Fridos ir kitų Žvėryno gyventojų pagalba meno kūrinys gavosi ne tik gražus, bet ir skanus.

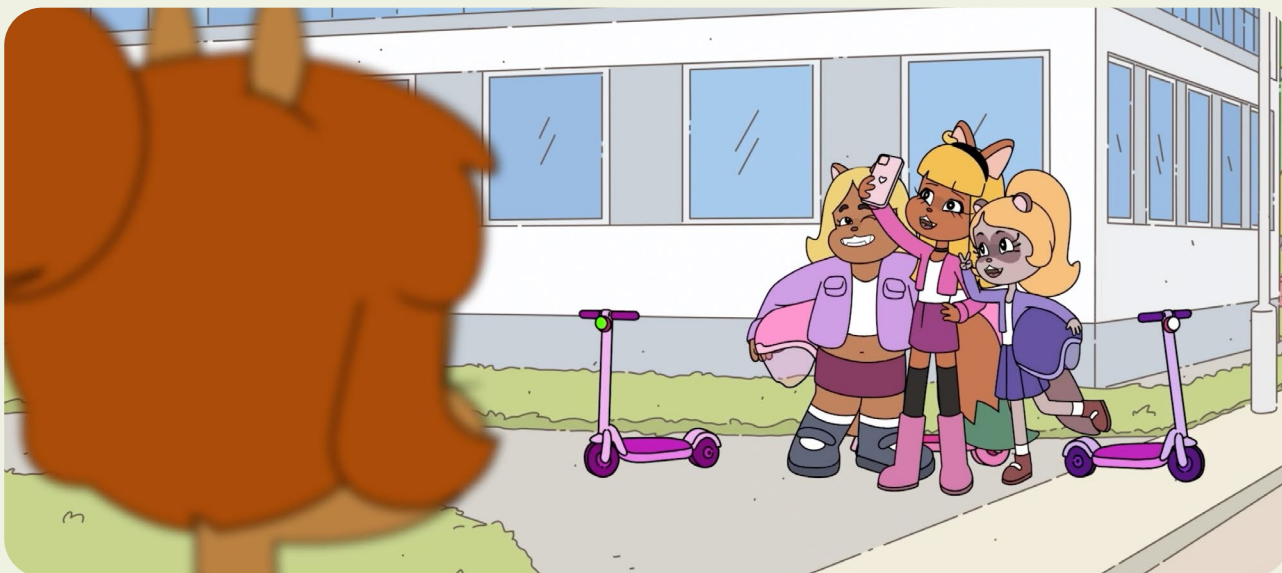
Tema, kurią siūlome aptarti su vaikais – mūsų supergalios.

Viena iš filmuko temų – kiekvienas turime skirtingas supergalias arba kitaip – stipriąsias savybes, kurios praverčia įvairiose situacijose. Benas – turi jautrią uoslę ir iš toli užuodžia cinamoną, Fredis – gali atsekti, kur dingio pienas, o Frida – yra smalsi ir drąsiai imasi vadovauti visam bylos narpliojimo procesui. Ir taip bendromis jėgomis draugai ne tik išsprendžia bylą, bet ir padeda Varnai sukurti skulptūrą;

Mano supergalios: Pakvieskite vaikus pagalvoti, o kokias stipriąsias savybes jie turi? Gal moka kantriai laukti savo eilės? O gal pastebi tą, kuriam reikia pagalbos? Pakvieskite vaikus pasidalinti, kokias stipriąsias savybes jie savyje atpažįsta ir kaip jos praverčia kasdienėse situacijose. Jei klasėje daug vaikų ir norite, kad kiekvienas pasidalintų savo stiprybėmis, galite pakviesti vaikus užrašyti savo stipriąsias savybes ant vieno didelio lapo ar aptarti šį klausimą mažose grupelėse.

„Supergalių kortelės“: pasiūlykite vaikams pasigaminti jų klasės „Supergalių korteles“. Pradėkite nuo išvardinimo, kokios savybės apskritai yra stiprybės, yra naudingos, padeda vaikams sugyventi klasėje, mokytis, pritapti prie kitų ir pan. Pvz. drąsa, kūrybiškumas, smalsumas, jautrumas, pagalba kitiems ir pan. Tada pakvieskite vaikus išsirinkti po vieną savybę (strenkitės, kad kiekvienai išvardintai savybei būtų pagaminta bent po vieną kortelę) ir pagaminti jai kortelę, kurioje būtų pavaizduotas personažas ar vaizdinys, atspindintis šią savybę ar galią. Ant kortelės užrašykite vaizduojamą savybę. Korteles galite vėliau naudoti klasės veikloje įvairioms veikloms – pvz. išsitraukti atsitiktiniu būdu supergalią ir aptarti, kaip ji padeda kasdienybėje; kiekvienas pasirenka po vieną supergalią, kurią norėtų stiprinti savyje ir apie tai pasidalina; vaikai vienas kitam išrenka ir paduoda tas korteles, kurios atspindi tos dienos vaiko elgesį ir pan.

Klubas: kaip pritapti prie bendraamžių ir išlikti savimi?

Siūžetas: Į Beno, Fridos ir Fredžio mokyklą atvyksta naujokė Žana. Frida susižavi jos žalia uodega ir paspirtuku – taip stipriai, kad nori tapti Žanos paspirtukų klubo nare. Ji bando surinkti pinigų sumą reikalingą paspirtukui įsigyti ir taip dega šia idėja, kad net susipyksta su savo draugais. Po pokalbio su mama apie naujokę ir nerimą, kad “kietoji” naujokė gali tapti geresne drauge Benui ir Fredžiui, Frida atranda būdą kaip neprarasti savo unikalumo, išlikti geriausia drauge Benui ir Fredžiui bei susidraugauti su naujoke.

Tema, kurią siūlome aptarti su vaikais – kaip pritapti prie bendraamžių ir išlikti savimi.

Viena iš šios istorijos temų – noras pritapti prie šaunios ir populiarios naujokės, kuris toks stiprus, kad norisi net atsisakyti to, ką mėgsti. Frida, kuri susižavėjo naujoke, nedrįso pasisiūlyti su ja pasivažinėti riedučiais, o žūtbūt stengėsi įsigyti paspirtuką, nes naujokė važinėjo su paspirtuku.

Diskusija. Su vaikais aptarkite:

- Kas jų manymu lemia žmonių populiarumą ir patrauklumą?
- Kaip tampama draugais? Ar draugo populiarumas yra svarbi savybė draugystėje? Kodėl taip arba kodėl ne?
- Papasakokite kokių nors situacijų, kai vaikai elgiasi kitaip, nei įprasta, nes tokiu būdu nori pritapti prie bendraamžių.
- Kaip galima pritapti prie bendraamžių? Ar įmanoma išlikti savimi ir vis tiek rasti savo vietą tarp draugų? Kaip?

Vaidybinės dirbtuvės „Kaip pasielgsi tu?“

Aktyvesnei veiklai su vaikais galite paruošti keletą situacijų, būdingų jų amžiaus vaikams, kuomet jie susiduria su iššūkiu – ar elgtis taip, kaip noriu pats, ar stengtis daryti taip, kaip iš manęs tikisi draugas. Suskirstykite vaikus nedidelėmis komandomis, duokite po situaciją ir pakvieskite sugalvoti trumpą vaidinimą. Pasižiūrėjus kiekvienos grupelės vaidinimą jį aptarkite. Pateikiame keletą situacijų pavyzdžių.

1. „Draugas kviečia elgtis taip, kaip man nepatinka“ (pasišaipyti iš kito, paimti svetimą daiktą, iškrėsti išdaigą). Klausimas diskusijai – kaip galima atsisakyti daryti tai, ko nenori ir vis tiek išlikti draugais?
2. „Turi kitokį pomėgį nei tavo draugai ir kartais jauti, kad tavo draugai šiek tiek paerzina tavo dėl to pomėgio. Jautiesi nesuprastas savo draugų“. Klausimas diskusijai – kaip pasakyti draugams, kad nemalonu, kai jie erzina? Kas padeda draugų grupėje priimti vienas kito skirtumus?
3. „Į klasę ateina naujokas/ė. Kaip galima su juo/ja elgtis, kad jis jaustųsi priimtas/s?“ Klausimas diskusijai – kas mums padeda jaustis priimtiems? Kokie maži kitų vaikų poelgiai gali padėti mums jaustis jaukiau naujose situacijose?

Turbo lokys: kiekvienas yra svarbus!

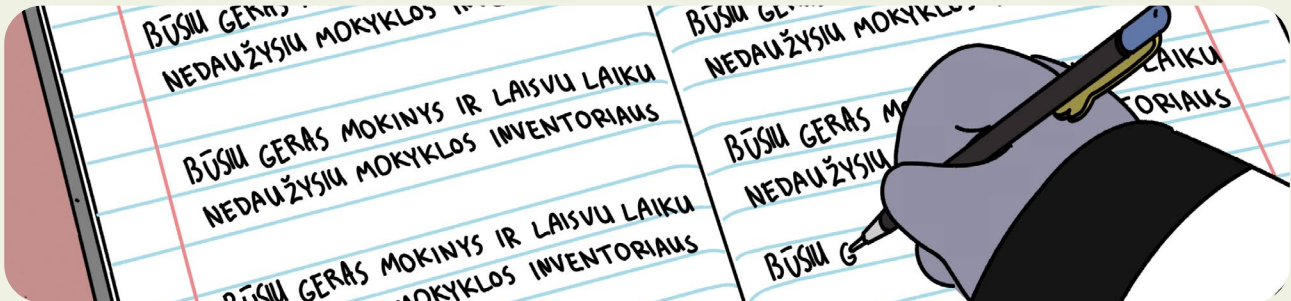
Siužetas: Benas susižavi naujojo filmo „Turbo lokys“ pagrindiniu herojumi ir nori ne tik su juo susitikti, bet ir būti panašus į Turbo lokį. Tačiau nutikus nelaimingam nutikimui, Benas susilaužo koją ir kuriam laikui patiria, ką reiškia gyventi savo mieste, naudojantis neįgaliojo vežimėliu. O ruošiantis naujojo filmo premjerai, paaiškėja, kad neįmanoma saugiai nukeliauti iki Žvėryno kino teatro su neįgaliojo vežimėliu dėl aukštų laiptų ir neįrengtų patogių keltuvų. Draugai stengiasi pasirūpinti, kad visi Žvėryno gyventojai ir svečiai galėtų saugiai ir patogiai judėti jų mieste.

Tema, kurią siūlome aptarti su vaikais – kaip svarbu, kad kiekvienas žmogus jaustųsi gerai, nepriklausomai nuo jo amžiaus, lyties, tautybės, negalios ar kitų ypatumų.

Piešinys „Vieta, kur gera gyventi visiems“.

- Trumpai prisiminkite su vaikais šios istorijos siužetą. Kartu prisiminkite, kuo rūpinosi draugai, norėdami padėti savo draugui Benui laisvai judėti po miestą ir nueiti susitikti su mėgstamu herojumi Turbo lokiu.
- Pakvieskite vaikus atlikti kūrybinę užduotį ir nupiešti vietą (miestą, gyvenvietę, šalį, planetą, pasaulį), kurioje gera būtų visiems – nepriklausomai nuo to, kokių ypatumų kiekvienas turi.
- Pasiūlykite vaikams papasakoti, ką jie nupiešė ir pasidalinti, kaip jiems atrodo, ko reikia, kad kiekvienas žmogus savo gyvenamojoje vietoje jaustųsi svarbus, suprastas, saugus ir priimtas.
- Piešinius pakabinkite klasėje ir kurį laiką galite pasimėgauti piešinių paroda.

Pamokos po pamokų: dūkime su draugais saugiai

Fredis dūksta mokyklos koridoriuose, sudaužo gėlės vazoną ir taip pažeidžia mokyklos taisykles. Tad gauna nuobaudą – likti po pamokų ir sąsiuvinyje parašyti daugybę kartų pasižadėjimą, kad nebedaužys mokyklos inventoriaus. Paliktas po pamokų Fredis susipažįsta su Samanta, kuri taip pat nusižengė mokyklos taisyklėms. Būnant kartu su Samanta Fredžiui kyla noras dar pašėlioti ir jis pasiruošia spjaudyklę, kurią panaudoja, kai mokytoja nemato. Ir nors Samanta palaiko Fredį šiame pašėliojime, galiausiai Fredis lieka atsakingas už sudaužytą nuotrauką kabinete. Tuo tarpu jo draugai, norėdami pamatyti, ką gi Fredis veikia mokykloje paliktas po pamokų, bando į klasę patekti ne pačiu saugiausiu būdu – per ventiliacijos angas.

Tema, kurią siūlome aptarti su vaikais – saugumo taisyklės klasėje ir mokykloje.

Viena iš šios istorijos temų – kaip elgtis mokykloje, kad saugus būtum pats, kiti vaikai ir suaugusieji bei mokykloje esantys daiktai. Galite su mokiniais kartu prisiminti, koks Fredžio elgesys buvo nesaugus ir kuo tas elgesys buvo nesaugus.

Žaidimas „Saugu ar ne?“

Sužaiskite su vaikais trumpą žaidimą – vardinkite patį įvairiausią elgesį, kuris būdingas šio amžiaus vaikams ir pakvieskite kažkoku jums tinkamu būdu vaikus įvertinti, ar tas elgesys saugus (jiems, aplinkiniams žmonėms ir daiktams) ar ne. Pvz. jei saugu – vaikai lieka sėdėti, jei nesaugu – atsistoja. Arba į vieną pusę sueina tie vaikai, kurie galvoja, kad elgesys saugus, į kitą – kurie galvoja, kad nesaugus.

Elgesio pavyzdžiai:

- Žaisti kamuoliu klasėje
- Važinėti riedučiais mokyklos kieme
- Ramiai lipti laiptais
- Žaisti gaudynių sporto salėje
- Plepėti su draugu valgykloje prie stalo
- Iš visų jėgų trenkti durimis
- Ir kt.

Mūsų klasės saugumo taisyklės

- Padalinkite vaikus į nedideles grupes (po 4-5 vaikus), duokite po lapą, rašiklį ir pakvieskite sugalvoti ir užrašyti 5 taisykles, kurių laikantis visi klasės vaikai būtų saugūs. Pakvieskite galvoti ne tik apie fizinį saugumą, bet ir apie emocinį – kaip galime elgtis, kad kiekvienas klasėje jaustųsi priimtas draugiškai. Pasiūlykite vaikams ne šiaip užrašyti siūlomas taisykles, o padaryti plakatus (t.y. padekoruoti, užrašyti ypatingu šriftu ar pan.)
- Pakvieskite grupes pristatyti savo taisykles.
- Visas sugalvotas taisykles galite pasikabinti savo klasėje arba – jei norite – balsavimo keliu išrinkite 5 svarbiausias taisykles, kurias perrašysite ir stengsitės laikytis savo klasėje.

